

Podstawy socjologii i problemy społeczne

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Wydział Nauk o Zdrowiu		Cykl dydaktyczny 2022/23	
Kierunek studiów Zdrowie Publiczne		Rok realizacji 2023/24	
Poziom kształcenia pierwszego stopnia		Języki wykładowe polski	
Forma studiów stacjonarne		Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów	
Profil studiów ogólnoakademicki		Obligatoryjność obowiązkowy	
Dyscypliny Nauki o zdrowiu		Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	
Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak			
Koordynator przedmiotu	Barbara Woźniak		
Prowadzący zajęcia	Pełna lista prowadzących dostępna na stronie usosweb.uj.edu.pl w zakładce Katalog → Przedmioty.		

Okres Semestr 3	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 4.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć wykład: 30 ćwiczenia: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi koncepcjami i teoriami powstałymi na gruncie socjologii służącymi do wyjaśnienia złożonych relacji występujących między problemami społecznymi a problemami zdrowia publicznego.
----	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	pojęcie społeczeństwa, jego wymiarów, kontekstu jednostkowego	ZDP_KPI_W01, ZDP_KPI_W02	zaliczenie pisemne
W2	pojęcie dewiacji, dezintegracji społecznej, wykluczenia społecznego w relacji do nierówności społecznych (pojęcie upośledzenia społecznego a stan zdrowia)	ZDP_KPI_W10	zaliczenie pisemne
W3	ujęcie zdrowia i choroby z perspektywy różnych teorii socjologicznych (funkcjonalizm strukturalny, interakcjonizm symboliczny, etnometodologia) w relacji do uwarunkowań kulturowych	ZDP_KPI_W10, ZDP_KPI_W14, ZDP_KPI_W31	zaliczenie pisemne
W4	socjologiczne ujęcia stylu życia jako konstrukt kulturowego i społecznego	ZDP_KPI_W06, ZDP_KPI_W10, ZDP_KPI_W12, ZDP_KPI_W14	zaliczenie pisemne
W5	definicje przemocy, formy przemocy, czynniki ryzyka, charakterystykę ofiar, sposoby ograniczania przemocy domowej i w instytucjach medycznych	ZDP_KPI_W10	zaliczenie pisemne
W6	powiązania pomiędzy funkcjonowaniem społeczeństwa (teoria grup społecznych, socjalizacji pierwotnej i wtórnej, sieci relacji społecznych, teoria ról społecznych) a zdrowiem i chorobą	ZDP_KPI_W10, ZDP_KPI_W12	zaliczenie pisemne
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	stosować komunikację werbalną i niewerbalną w różnych sytuacjach społecznych w oparciu o teorie interakcji społecznych	ZDP_KPI_U23, ZDP_KPI_U24	projekt
U2	zdefiniować i określić skalę problemów społecznych, wskazać na ich przyczyny i grupy ryzyka	ZDP_KPI_U03, ZDP_KPI_U04, ZDP_KPI_U07	projekt
U3	zaplanować i przeprowadzić program zmierzający do zmiany postaw społecznych związanych z ryzykownymi zachowaniami społecznymi (w kontekście wiedzy o społeczeństwie ryzyka)	ZDP_KPI_U01, ZDP_KPI_U03, ZDP_KPI_U04, ZDP_KPI_U12, ZDP_KPI_U14	projekt
U4	zaplanować badania w celu określenia postaw społecznych wobec osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych, osób starszych	ZDP_KPI_U07, ZDP_KPI_U12, ZDP_KPI_U14	projekt
U5	przeanalizować oczekiwania pacjentów, wskazać na przyczyny zadowolenia pacjentów z usług instytucji medycznych lub na przyczyny braku satysfakcji – wskazać możliwe kierunki zmiany postaw pacjentów	ZDP_KPI_U10, ZDP_KPI_U14	projekt
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	okazywania zrozumienia znaczenia relatywizmu kulturowego i jego wpływu na zachowania w zdrowiu i chorobie osób pochodzących z różnych kultur	ZDP_KPI_K04, ZDP_KPI_K06, ZDP_KPI_K08, ZDP_KPI_K09	projekt

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
wykład	30
ćwiczenia	30
kształcenie samodzielne	50
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 110
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 60
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 30

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Socjologia jako dyscyplina naukowa. Wyobrażenia socjologiczna. Pojęcie społeczeństwa. Zdrowie jako element porządku społecznego. Społeczny wymiar zdrowia, choroby i jakości życia. Socjologia zawodów medycznych.	W1	wykład
2.	Pojęcie teorii. Teorie socjologiczne - przegląd.	W1, W3	wykład
3.	Pojęcie kultury. Reguły kulturowe. Podsystemy aksjonormatywne. Relatywizm norm społecznych. Sankcje społeczne. Symbole kulturowe a proces komunikacji werbalnej i niewerbalnej. Kulturowe uwarunkowania zdrowia i choroby. Symboliczne znaczenie zdrowia i choroby. Socjologia ciała.	W3, W4	wykład
4.	Kontrola społeczna i dewiacja. Socjologiczne teorie dewiacji.	W2, W5	wykład
5.	Pojęcie postawy, rodzaje postaw, mechanizmy społeczne warunkujące postawy. Postawy społeczne wobec osób chorych, niepełnosprawnych, w podeszłym wieku. Uprzedzenia społeczne i stygmatyzacja.	W3, U1, U5	wykład
6.	Stratyfikacja społeczna. Styl życia jako wykładnia położenia społecznego jednostki. Ruchliwość społeczna. Nierówności, dyskryminacja i wykluczenie społeczne.	W4, W6, U3, U4	wykład
7.	Proces socjalizacji. Bieg życia. Starość. Umieranie i śmierć.	W3, U1, U5	wykład
8.	Pojęcie grupy społecznej, rodzaje grup społecznych, spistość grupy. Teoria grup odniesienia. Rodzina jako grupa i instytucja społeczna. Kapitał społeczny, zaufanie. Sieci relacji społecznych.	W6	wykład

9.	Spółeczeństwo tradycyjne a społeczeństwo nowoczesne. Zmiana społeczna. Rozwój, postęp, trauma zmiany. Nowoczesność, ponowoczesność, globalizacja.	W6	wykład
10.	Pozycja, rola, status społeczny. Role w medycynie. Pojęcie instytucji społecznej. Instytucja totalna.	U1	wykład
11.	Ujęcie problemu patologii społecznej w perspektywie różnych kierunków socjologicznych. Socjologiczne teorie dewiacji.	W2, U2, U3, U4	ćwiczenia
12.	Koncepcje dotyczące agresji i autoagresji oraz społeczno-kulturowe uwarunkowania agresji i autoagresji. Patologia życia rodzinnego, przyczyny, przejawy. Konsekwencje przemocy w rodzinie i wykorzystywania nieletnich. Przemoc w instytucjach opieki.	W5, U2, U3, U4	ćwiczenia
13.	Psychospołeczne uwarunkowania i konsekwencje uzależnień. Społeczno-kulturowe wzory picia alkoholu. Zdrowotne i psychospołeczne konsekwencje uzależnienia od alkoholu. Postawy społeczne wobec osób pijących.	W3, W4, K1	ćwiczenia
14.	Wykluczenie i marginalizacja społeczna. Ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność a wykluczenie społeczne. Kategorie społeczne narażone na dyskryminację.	W2, U2, U4	ćwiczenia
15.	Społeczne uwarunkowania i konsekwencje migracji	U2, K1	ćwiczenia

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Analiza przypadków, Analiza tekstów, Burza mózgów, Dyskusja, E-learning, Praca w grupie, Wykład

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	zaliczenie pisemne	Zaliczenie w formie 10 pytań sprawdzających wiedzę z wykładu (0-50 punktów). Ocena końcowa wystawiana jest na podstawie zsumowanej punktacji z wykładów i ćwiczeń (0-100 punktów). Skala ocen: 60-66 punktów - dostateczny 66,5-74 punkty - dostateczny plus 74,5-82 punkty - dobry 82,5-90 punktów - dobry plus 90,5-100 punktów - bardzo dobry
ćwiczenia	projekt, zaliczenie pisemne	Obecność na zajęciach stacjonarnych. Samodzielne przygotowanie prezentacji (0-15 punktów). Aktywny udział w zajęciach (0-10 punktów). Zaliczenie pisemne ćwiczeń (0-25 punktów).

Wymagania wstępne i dodatkowe

brak wymagań wstępnych

Literatura

Obowiązkowa

1. Giddens A. (2012), Socjologia, PWN, Warszawa
2. Sztompka P. (2012), Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wydawnictwo Znak, Kraków
3. Pospiszyl I. (2009), Patologie społeczne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

Dodatkowa

1. Hałas E. (2007), Symbole i społeczeństwo. Szkice z socjologii interpretacyjnej, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa
2. Szacka B. (2012), Wprowadzenie do socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa
3. Heatherton, T. F., Skarżyńska, K. (red.), (2008), Społeczna psychologia piętna. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
4. Jarosz M. (2013), Samobójstwa. Dlaczego teraz? Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
5. Klingemann J. (2010), Horyzonty zmiany zachowania nałogowego w Polsce, Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW.
6. Tobiasz-Adamczyk B. (red.) (2009), Przemoc wobec osób starszych, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
ZDP_KPI_K04	Absolwent jest gotów do wykazywania uprzejmości i szacunku w relacjach międzyludzkich
ZDP_KPI_K06	Absolwent jest gotów do konstruktywnego uczestniczenia w dyskusji i otwierania się na inną argumentację
ZDP_KPI_K08	Absolwent jest gotów do współdziałania w rozwiązywaniu problemów zarówno naukowych jak i społecznych
ZDP_KPI_K09	Absolwent jest gotów do podnoszenia swojej wrażliwości na kwestie socjalne i zdrowotne w społeczeństwie, szczególnie odnoszące się do grup dyskryminowanych
ZDP_KPI_U01	Absolwent potrafi ocenić stan zdrowia zdefiniowanej populacji z użyciem właściwych mierników
ZDP_KPI_U03	Absolwent potrafi ocenić przyczynowość w odniesieniu do problemów zdrowotnych
ZDP_KPI_U04	Absolwent potrafi identyfikować zagrożenia środowiskowe, w tym środowiska społecznego dla zdrowia populacji
ZDP_KPI_U07	Absolwent potrafi wyjaśnić przyczyny i ocenić skalę problemów społecznych pociągających za sobą konsekwencje zdrowotne i stanowiących wyzwanie dla zdrowia publicznego
ZDP_KPI_U10	Absolwent potrafi zastosować badania socjomedyczne w ocenie potrzeb zdrowotnych, oczekiwań pacjentów oraz pracy placówek opieki zdrowotnej
ZDP_KPI_U12	Absolwent potrafi identyfikować czynniki wpływające na politykę zdrowotną państwa i innych podmiotów oraz rozumie wpływ procesów politycznych na problemy zdrowia i sektora zdrowotnego
ZDP_KPI_U14	Absolwent potrafi konstruktywnie uczestniczyć w tworzeniu lokalnych projektów i działań w budowaniu kapitału zdrowotnego i społecznego
ZDP_KPI_U23	Absolwent potrafi zastosować metody i techniki skutecznej komunikacji interpersonalnej i pracy w zespole
ZDP_KPI_U24	Absolwent potrafi komunikować się z różnymi grupami społecznymi we współpracy ze środkami masowego przekazu, lokalnymi społecznościami, a także organizacjami pozarządowymi
ZDP_KPI_W01	Absolwent zna i rozumie koncepcję zdrowia publicznego, jego definicję i ewolucję
ZDP_KPI_W02	Absolwent zna i rozumie strukturę i zasady funkcjonowania życia społecznego w relacji do wyzwań zdrowia publicznego
ZDP_KPI_W06	Absolwent zna i rozumie główne zagrożenia zdrowia i problemy zdrowotne ludności na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym
ZDP_KPI_W10	Absolwent zna i rozumie wpływ czynników behawioralnych i środowiskowych na stan zdrowia populacji
ZDP_KPI_W12	Absolwent zna i rozumie istniejące relacje pomiędzy zdrowiem a środowiskiem życia człowieka (np. środowiskiem pracy lub nauki, wypoczynku i rekreacji, zamieszkania)
ZDP_KPI_W14	Absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia związane ze zdrowiem i stylem życia
ZDP_KPI_W31	Absolwent zna i rozumie pojęcia i procesy z zakresu komunikacji społecznej i komunikacji interpersonalnej